

ASK5N0006 Vývoj severogermánských jazyků

ZS 2017/2018

Mgr. Hana Štěříková

Cílem kurzu je seznámit posluchače se základními etapami vývoje severogermánských jazyků v kontextu kulturního a historického vývoje regionu. Pozornost se soustředí na vydělení severských jazyků z germánské skupiny, fonologické, morfologické a syntaktické zákonitosti i lexikální specifika jazyka staršího období (praseverština, staroseverština) a na vývoj směřující k moderním jazykům s hlavním důrazem na dánštinu, norštinu a švédštinu. Pojednány budou také základy skandinávské historické dialektologie, okolnosti vzniku spisovných jazyků a jejich další směřování včetně související jazykové politiky. Diachronně a kontrastivně pojaté přednášky budou doplňovány četbou vybraných textů, ilustrujících jednotlivé etapy.

Tematické okruhy:

- Úvod do historické a srovnávací lingvistiky. Metody diachronního zkoumání jazyků.
- Místo skandinávských jazyků mezi indoevropskými jazyky.
- Prajazyk. Nostratická teorie.
- Pragermánština.
- Praseverština.
- Nejstarší písemné památky a počátky písemné tradice. Runy.
- Staroseverské období. *Norrønt*.
- Středověk ve Skandinávii.
- Vliv christianizace a reformace na skandinávské jazyky.
- Formování spisovných jazyků. Fenomen diglosie v Norsku.
- Skandinávské dialekty z diachronní perspektivy. Nářeční pozadí spisovných jazyků.
- Specifika ostrovních jazyků. Vývoj islandštiny a faerštiny.
- Péče o jazyk a jazyková politika.

Atestace: zkouška

Požadavky pro splnění atestace: písemný test

Výběr z doporučené studijní literatury:

(bude dále doplňována v průběhu kurzu)

BERGMAN, Gösta. *Kortfattad svensk språkhistoria*. Stockholm: Prisma, 1968, 1980, 1984, 1988, 2013 aj.

BERKOV, V. P. *Současné germánské jazyky*. Praha 2002.

ERHART, Adolf. *Indoevropské jazyky*. Praha 1982.

HAUGEN, Odd Einar. *Grunnbok i norrønt språk*. Oslo 2008.

HAUGEN, Odd Einar. *The Scandinavian languages: an introduction to their history*. London 1976.

HUBE, Hans-Jürgen. *Skandinavische Sprachgeschichte: eine Einführung*. Berlin 1993.

JAHR, E. H. *Utsyn over norsk språkhistorie etter 1814*. Oslo 1994.

JANSSON, Sven B. F. *Runinskrifter i Sverige*. Uppsala 1984.

KARLSSON, Stefán. *The icelandic language*. London 2004.

LEITRE, Arild, LUNDEBY, Einar, TORVIK, Ingvald. *Språket vårt før og nå: språkhistorie, norrønt, dialekter*. Oslo 1990.

- LOCKWOOD, W. B. *An introduction to modern Faroese*. København 1955.
- LUNDEBY, Einar, TORVIK, Ingvald. *Språket vårt gjennom tidene: stutt norsk målsoge*. Oslo 1969.
- MOBERG, Lena, WESTMAN, Margareta. *Svenskan i tusen år: glimtar ur svenska språkets utveckling*. Stockholm 1996.
- MOLDE, Bertil, KARKER, Allan. *Språkene i Norden*. Solna 1983.
- NOREEN, Adolf. *Geschichte der nordischen Sprachen: besonders in altnordischer Zeit*. Strassburg 1913.
- OMDAL, Helge, RØSSTAD, Rune. *Språknormering: i tide og utide?* Oslo 2009.
- PALM, Rune. *Vikingarnas språk: 750-1100*. Stockholm 2010.
- PAMP, Bengt. *Svensk språk- och stilhistoria*. Lund 1977.
- SKARD, Vemund. *Norsk språkhistorie*. Oslo 1967.
- SKAUTRUP, Peter. *Det danske sprogs historie*. København 1968.
- SPURKLAND, Terje. *I begynnelsen var futhark: norske runer og runeinnskrifter*. Oslo 2009.
- VALFELLS, Sigríður, CATHEY, James E. *Old Icelandic: an introductory course*. Oxford 1981.
- VRIES, Jan de. *Altnordisches etymologisches Wörterbuch*. Leiden 1962.
- WESSÉN, Elias. *De nordiska språken*. Stockholm 1992.
- WESSÉN, Elias. *Svensk språkhistoria I-III*. Stockholm 1965-1971.